


Een boswandeling is niet zonder gevaar nu het teken-
seizoen is begonnen. Jaarlijks krijgen 76.500 mensen de
ziekte van Lyme, veroorzaakt door een tekenbeet. Vier
Amsterdammers over de ingrijpende gevolgen.

TAKKE TEKEN

Tekenbeten

In Nederland is één op de vijf teken besmet met de borreliabacterie die de ziekte van Lyme kan veroorzaken. Jaarlijks worden 1,5 miljoen mensen gebeten door een teek. 330.000 mensen worden besmet met de borreliabacterie en van hen krijgen 76.500 mensen de ziekte van Lyme. Je vindt de teek veel in loofbossen met een dichte laag hoge grassen. De GGD deed in 2013 onderzoek naar teken in Amsterdam. Ze vonden ze vooral in bosplantsoenen aan de rand van de stad, (nog) niet in het centrum. Het aantal teken in stadsgebieden is laag (7 per 100 m²) vergeleken met de bossen in duingebieden of natuurgebieden (50 tot zelfs 1000 per 100 m²). Op www.tekenradar.nl kun je tekenbeten melden en zien waar ze veel voorkomen.

A portrait of Thijs Roes, a man with short brown hair and a beard, wearing a light grey V-neck sweater over a plaid shirt. He is looking directly at the camera with a neutral expression.

‘Ik ben panisch voor teken’

Thijs Roes (32), journalist en filmmaker, Bos en Lommer

“Ik werd op een dag wakker met een opgeblazen knie. Niks ernstigs, dacht ik. De dokter schreef rust voor en zei dat het vanzelf wel over zou gaan. Toen ik last bleef houden, verwees hij me door naar een specialist. Die haalde het vocht eruit en gaf me pijnstillers, maar echt verbetering zag ik niet.

De situatie was nijpend, want ik zou voor een stage bij de NOS naar de Verenigde Staten vliegen. Ik ben daar toch heengegaan, maar bij aankomst merkte ik dat het helemaal mis was. Mijn knie borrelde als een vulkaan die op uitbarsten stond. Ik ben in de VS meteen naar de dokter te gaan. De toon was daar heel anders. Niet van ‘we weten niet wat het is, dus het zal wel niks zijn’, maar ‘we weten niet wat het is, dus we gaan je helemaal door de mangel halen, ook al kost dat een fortuin’. En dat gebeurde.

Ik bleek de ziekte van Lyme te hebben. Die diagnose verklaarde ineens ook andere symptomen, zoals haaruitval en pijn op mijn borst. Het zijn supervage klachten, waardoor het lastig is om te achterhalen wat je precies hebt. In de VS kreeg ik een antibiotica-infuus dat ik zelf thuis kon bedienen. Sindsdien voel ik me beter en heb ik nergens meer last van. Gelukkig, want ik weet dat het ook veel slechter kan aflopen. Het gekke is dat ik nooit een tekenbeet heb gezien. Ik heb er ooit één gehad toen ik dertien was. Het zou kunnen dat de ziekte zich pas tien jaar later heeft geopenbaard. Inmiddels ben ik wel panisch voor teken geworden. Mijn ouders hebben een huisje op de Veluwe. Als ik het bos inga, trek ik een oranje beschermingspak aan.”

‘Ik kon een half jaar niet lopen’

Lies Groote (64), fysiotherapeut, Centrum
“Het korte stukje van de Rozengracht naar het Leidseplein had ik jarenlang gefietst. Ineens wist ik niet meer hoe daar te komen. Een gênante gewaarwording. Het was één van de klachten die ik kreeg als gevolg van de ziekte van Lyme, die ik in 1986 opliep. De huisarts gaf antibiotica en de rode kring verdween; alles leek in orde. In de jaren daarna kreeg ik steeds meer problemen, zoals slecht slapen en uitputtingsverschijnselen. Ik modderde een aantal jaren aan en kreeg er in 1995 nieuwe problemen bij: een ontsteking aan mijn bijholtes en pijn aan mijn voet. Ik kon een half jaar niet lopen. De symptomen werden steeds erger: extreme nervositeit, gewrichtspijnen en op den duur zelfs een halfzijdige gezichtsverlamming. Kennelijk was de bacterie in 1986 nooit volledig uitgeroeid. Ik kreeg weer antibiotica, daar knapte ik kortdurend flink van op. Maar het ging helemaal mis toen ik in 2007 wéér door een teek werd gebeten en een rode kring kreeg. Ik had pijn in mijn gewrichten, kon me niet meer concentreren, kreeg last van mijn hart. In het Slotervaartziekenhuis onderging ik toen twee weken een antibioticakuur via een infuus. Dat haalde niet zo veel uit. Sinds 2011 gebruik ik daarbij een specifiek antibioticum, en dat slaat aan. Ik functioneer beter, maar ben nog altijd niet genezen. Moeilijk vind ik dat mensen weinig begrip kunnen opbrengen voor mijn situatie. Mijn broer is arts en zegt glashard dat chronische Lyme niet bestaat. Volgens hem ben ik overspannen. Dan ben je eigenlijk uitgepraat.”




‘Ik sliep vijftien uur per dag’

Koen van Kempen (40), kredietanalist, Oost

“Mijn leven is ingrijpend veranderd als gevolg van de ziekte van Lyme. Vanaf 2005 kreeg ik allerlei vreemde klachten. Ik kon niet meer tegen warmte, harde geluiden, fel licht en had last van opvliegers, mijn energie daalde tot het nulpunt. Een algehele malaise vergelijkbaar met een heel zware aanhoudende kater. Ik sliep vijftien uur per dag. Zelfs lopen ging niet; ik waggelde. In oktober 2007 moest ik daarom noodgedwongen stoppen met mijn werk als kredietanalist. De huisarts dacht aan een burn-out en verwees me door naar een psycholoog. Die constateerde dat er psychisch niets met me aan de hand was.

Het was frustrerend dat ik tegen zo veel onbegrip aanliep. Mensen zagen aan de buitenkant niets aan me en snaptten niet wat er aan de hand was. Eind 2010 liet ik mij testen bij Pro Health Medical. Toen kreeg ik eindelijk de diagnose Lyme. Omdat artsen in Nederland mijn ziekte niet wilden behandelen, ben ik begin 2012 twee weken naar het Borreliose Centrum Augsburg in Duitsland gegaan, een kliniek gespecialiseerd in Lyme. Daar kreeg ik een antibioticakuur, die de eerste twee weken via een infuus werd ingebracht. In Nederland werd ik begeleid door de Oosteinde Walborg Kliniek in Amsterdam. Na drie maanden ging het beter. Ik heb nu geen slaapproblemen meer en mijn gewrichtsklachten zijn zo goed als weg. Maar de oude ben ik nog niet. Ik weet van tevoren nooit hoeveel energie ik zal hebben; iets plannen is daarom moeilijk. Dat is voor mezelf zwaar, maar ook voor mijn omgeving.”



A black and white portrait of Gerrie van Heun, an elderly woman with short, wavy grey hair. She is looking directly at the camera with a serious expression. She is wearing a dark, long-sleeved top. The background is a plain, light-colored wall.

‘De arts zette me uit zijn praktijk’

Gerrie van Heun (59), oud-docent beeldende vorming, Centrum

“Tijdens een wandelvakantie in de Eifel liep ik een tekenbeet op. Op mijn onderrug zat een grote rode kring. Vanaf dat moment kreeg ik allerlei lichamelijke klachten, zoals hartritme stoornissen, schildklierproblemen en vermoeidheid. De klachten waren zo willekeurig dat het moeilijk was een relatie te leggen met een ziekte. Totdat uit een test bleek dat ik de ziekte van Lyme had. De arts zei echter meteen dat hij die niet ging behandelen: “Dat is zo omstreken, zo moeilijk.”

Een andere specialist in het Slotervaartziekenhuis durfde het wel aan. Ik kreeg een antibioticakuur via een infuus. Dat gebeurde in samenspraak met een gespecialiseerde arts van het Borrelie Centrum Augsburg. Van die kuur werd ik ontzettend beroerd. Ik kreeg erge diarree die maar niet ophield. Mijn darmen zijn er helemaal door aangetast.

De klachten bleven aanhouden en ik werd niet meer serieus genomen. De dokter dacht dat het tussen mijn oren zat en verwees me door naar een psychiater. Op den duur begon zelfs mijn eigen man aan me te twifelen. Ik ben in die periode drie keer van huisarts gewisseld, omdat ze geen van allen raad met me wisten. De laatste heeft me uit zijn praktijk gezet, omdat hij me helemaal zat was. Uiteindelijk kwam ik terecht bij een dokter die mij begeleidde bij het gebruik van kruiden en supplementen. Daar ben ik goed van opgeknapt. Helemaal weg is het nog niet, maar ik heb redelijk veel energie en kan mijn leven nu weer een beetje hervatten.”